

Kodud mugavaks, targaks ja kliimasõbralikuks BuildEST programmi abiga

Anni Martin
Life IP BuildEST
projektkoordinaator

Teadusarendusprogramm LIFE IP BuildEST muudab rekonstrueerimise

üle otsustamise lihtsaks ja pakub lihtsasti kasutatavat tõendusmaterjali. Projekti käigus töötatakse välja tehnilised lahendused ja tööriistad, mida saavad kasutada nii omanikud kui spetsialistid, et veenduda valitud lahenduste otstarbekuses.

Eestis on olemasolevaid hooneid energiatõhusaks rekonstrueeritud juba paarkümmend aastat. Suurte kortermajade rekonstrueerimises oleme olnud edukad nii erinevate lahenduste väljatöötamises kui nende katsetamisel. Ometi on rekonstrueerimise tempo liiga aeglane.

Edasilükatav ja kuhjuv remondivõlg ei ole koormaks ainult energiakulu mõttes. Edasi lükatud terviklik rekonstrueerimine suurendab vajadust teha tulevikus mahukamad investeeringud kui täna. Samuti suureneb nõudlus ja hind sama teenuse järele.

Juba täna otsitakse lahendusi, kuidas majade uuendamisel kasutada tehases valmistatud paneelid ning nende kiire montaaž objektil hoiab kokku aega ja tagab parema kvaliteedi. Oluliselt väheneb risk, et soojustus märgub paigaldamisel või platsil kohandatud lahendus osutub ehituspraagiks.

Parimad lahendused

BuildESTi projektis otsime parimaid lahendusi ka nendele hoonetüüpidele, kus senist praktikat energiatõhusaks uuendamiseks napib: eramud, väikesed kortermajad, miljööväärtuslikud majad. Eesmärk on pakkuda teaduspõhiseid lahendusi erinevatele hoonetele ja teha lahendused kättesaadavaks nii omanikule kui spetsialistile. Lahenduste väljatöötamisel järgitakse hoonete eripärasid, sealhulgas kultuuriväärtust. Selleks, et veenduda, et lahendused ei tööta pelgalt paberil, testitakse ja kontrollitakse neid näidisobjektidel.

Projektiga keskendume kvartalipõhisele renoveerimise ja kogukonnapõhisele otsustamise lahenduste otsimisele, et

luua eri piirkondades terviklikult läbimõeldud ja meeldiv elukeskkond.

Iga korda tehtud vana maja ärgitab ka naabreid tegutsema. Mitu korda tehtud maja tõstavad naabruskonna mainet ilusa elukeskkonnana ja kinnisvara hinda.

BuildESTi projekti käigus analüüsitakse ning otsitakse lahendusi targa renoveerimise ja lammutamise suunas. Ringmajandus kui ehitusmaterjalide taaskasutus on ressurss, mida seni häbematult vähe sihipäraselt kasutanud oleme. Näiteks tellist, paneeli või muud materjali annaks tihtipeale kasutada järgmisel objektil ehitusmaterjalina.

Vanade hoonete esteetilisest kulumisest ja kasutusmugavuse vähenemisest kõrvale on üha enam küsimus nende ohutuses ja tervislikus sisekliimas. Nõukogudeaegsed kortermajad on jõudmas oma projekteeritud eluea ehk oluliste osade kulumise piirile. Hooned vajavad hooldamist ja uuendamist ka ilma energiatõhususe parandamiseta. Alla kukkuvad varikatused või rõdupaneelid, hallitus toanurgas, amortiseerunud kanalisatsiooni-, kütte- või veetorud on osa probleemidest, mis vajavad lähitulevikus aina rohkem lahendamist. Kui kapitaalse remondi käigus muuta hooned energiatõhusaks, on võit mitmekordne.

BuildEST kui kiirendi

Selleks, et leida parimad võimalikud lahendused ja neid ka päris elus testida, ongi BuildESTi teadusarendusprojekt ellu kutsutud. See on kui erinevaid osapooli siduv kiirendi, et meie hoonete pikaajaline strateegia saaks ellu rakendatud parimal võimalikul viisil.

Selles projektis ei eraldata raha konkreetsete hoonete rekonstrueerimiseks, kuid projekti käigus sündiv teadmine ja tööriistad on kasutamiseks kõigile. Samuti on võimalik kaasa lüüa erinevates analüüsi-etappides ja näidisprojektides.

BuildESTi projekti rahastab Euroopa Kliima, Taristu ja Keskkonna Rakendusamet (CINEA). Projektile on 18 partnerit, nende hulgas ministriumid, ülikoolid, riigiasutused, omavalitsused ja erialaliidud.

Elamumajanduse juhid kohtusid Prantsusmaal

Märtsi algul kutsus Prantsusmaa elamumajanduse minister Emmanuelle Wargon Nizzas kokku ELi elamumajanduse eest vastutavad ministrid, komisjoni esindajad ning elamumajanduse ja ehituse valdkonna sidusrühmad. Eestit esindasid kohtumisel majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi ehituse ase-kantsler Jüri Rass, ehitus- ja elamuosakonna juhataja Ivo Jaanisoo ning ELi ja rahvusvahelise koostöö osakonna nõunik Ketli Lindus.

Pärast kahepäevast arutelu võeti vastu ühisavaldus, milles käsitleti Euroopa Liidus taskukohaste ning jätkusuutlike eluasemete ehitamise ja nendesse investeerimise küsimust. Deklaratsioonis rõhutatakse elamumajandus- ja ehitussektori võtmerolli kliimamuutustega võitlemisel. Deklaratsioonis märgitakse, et elamusektoril on riiklikes poliitikavaldkondades keskne roll, mistõttu on oluline paremini kordineerida nende valdkondade erinevaid meetmeid.

Deklaratsiooni kohaselt tuleb Euroopa kodanikele tagada keskuste lähedal asuvad kvaliteetsed elamud, mis on hästi ühendatud teenuste ja taristuga. Selles kontekstis on oluline ka olemasolevate hoonete taaskasutamine ja ümberehitamine ning piisav rahastus kvaliteetse ehitamise toetamiseks. Lisaks on ehituses võimalik saavutada efektiivselt toimiv ringmajandus koos jätkusuutlike elamute massilise tootmise ja nutikama renoveerimisega.

Eesti rõhutas renoveerimise hoogustamiseks vajaliku finantseerimise, tehnoloogia ja teadlikkuse koostöö olulisust, seisukohad said konverentsil ja deklaratsioonis head kajastust. Digi- ja rohepöörde pakub arvukalt erinevaid võimalusi, näiteks tehase renoveerimise ja protsesside automatiseerimise läbi ning innovatsiooni edendamine on võtmetähtsusega elukeskkonna jätkusuutlikkuse parandamiseks nii majanduslikust, ökoloogilisest kui ka esteetika vaatest. Arvestada tuleb vajadusega elukeskkondi tihendada, samuti pöörata eritähelpanu kahaneva elanikkonnaga piirkondade hoonefondi olukorrale. Elamufondi taskukohasuse probleem sõltub eelkõige ebapiisavast uute ja renoveeritud hoonete turule lisandumisest, mistõttu tuleb turutõrgetega jõulisemalt tegeleda.

(MKM)